

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	100 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei.	
Pe jumătate de an	50 "			
Pe un pătrar de an	25 "			
Un număr	2 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	150 Lei.			

Sublimitatea chemării preoțești.

De : Diaconul Gh. Comșa,
doctor în teologie și drept.

Pe vremea, când eram student în teologie la seminarul „Andreian” din Sibiu, una din preocupările societății noastre literare era, să trezească tot mai mult în sufletul nostru conștiința sublimă a chemării a preotului. Era ceva firesc și chiar azi această societate literară merge pe aceleași căi. În conferențele preoțești, în congrese și alte întruniri preoțești, aceeași râvnă se arată pentru alimentarea duhului de apostolat.

Nimic însă nu mi-a potențat zelul și dragostea către biserică în mai mare măsură, decât citirea cărții Sf. Ioan Gură de Aur despre preoție. O idee fundamentală a acestei cărți mi-s'a întipărit adânc în memorie. Preotul prin ținuta sa poate deveni un flagel public: cei slabi vor fugi de virtute văzând păcatele preotului, iar cei cari doresc să-și sfințească viața, se aleg cu întristare și mâhnire. Căci preotul nu este un luptător închis în casă, care poate să-și ascundă slăbiciunea. Luptătorul, când își aruncă hainele și pășește pe arenă, nu mai este cel închis în cameră, ci este în fața privitorilor, cari doresc să vadă ce poate. O astfel de situație are preotul.

Să nu credem, că lumea ar fi indiferentă față de faptele preotului. Faptele bune ale preotului luminează și chiar dacă nu toată lumea apoteosează munca lui, aceasta totuși are cele mai binefăcătoare urmări. Tocmai aici este ceea ce voim să remarcăm. Mai ales în stadiul pregătirii spre chemarea preoțească trebuie să sădăm în suflete ideea, icoana luptătorului de

mâne. Preotul nu este funcționar de birou. Funcționarul în timpul pregătirii sale nu are impresia, că mâne ori poimâne va fi văzut de lume, cum lucrează la birou. Preotul însă, până a nu ajunge la treapta preoției, neîncetat trebuie să aibe înaintea sa icoana viitorului luptător.

Dar nu numai viitorul preot, ci și cel hirotonosit are datoria să cugete neconținut, că el nu mai este acum, cel ce se pregătea spre taina preoției, ci însuși luptătorul spre care lumea privește cu nerăbdare să vadă, ce poate. Nu-mi pot închipui un preot bun, al cărui suflet să nu fie străbătut de aceste gânduri. Nu-mi pot imagina, să aibe cineva cunoștință clară de sublimitatea chemării preoțești, dacă nu meditează în felul acesta. Știm, că prin taina preoției se revarsă asupra preotului un dar deosebit. Dacă, de pildă, apostolul Pavel zice către Timoteiu: „întărește-te în darul cel întru Christos Iisus” (II. Tim. 2 v. 1) aceasta înseamnă, că trebuie să conlucrăm cu acel dar deosebit. Altcum nu știm, nu putem ști, care este sublimitatea chemării preoțești.

Alți oameni, laicii, nu au acest dar deosebit. Ceea ce ne face să meditam serios asupra cuvintelor: „Nu fii nebăgător de seamă de darul ce este întru tine” (I. Tim. 4. v. 14). În înțelesul acesta avem să privim spre taina preoției, ca cea mai sublimă chemare a unui om muritor. Numai în chipul acesta înțelegem, pentru ce marele Ioan Gură de Aur a fugit de episcopat; numai așa înțelegem, că de pildă, mitropolitul Ungro-Vlahiei, Grigorie IV. Miculescu, pe cei veniți la hirotonie îi cerca prin nopți de meditații profunde. Dar ceea ce este și mai mult,

numai în felul acesta putem înțelege lupta biruitorilor creștini din toate timpurile creștine.

Astăzi, de sigur, se cere mai mult, ca ori și când, să ne concentrăm rândurile preoțești, să recucerim în fața lumii aureola de sublimitate, care s'ar fi pierdut, să reînviem icoana luptătorului. Mult, foarte mult pot să ne ajute meditațiile profunde. Nu găsesc o carte mai potrivită în scopul acesta, decât scrierea sf. Ioan Hrisostom despre preoție. Câți preoți au cetit-o, câți preoți au această carte de mare valoare, sunt întrebări utile.

Răspunsul nostru îl transformăm în propunere: Să se facă posibil, ca fiecare preot să aibe scrierea marelui orator bisericesc. Facem prin aceasta o lucrare binecuvântată, împintenăm la muncă pe mulți preoți și ni se vor lumina tot mai mult cărările viitorului.

Protocolul

Sinodului eparhial al diecezei ort. rom. a Caransebeșului, periodul XX, sesiunea II, convocat la Caransebeș pe Dumineca Tomei, 26 Aprilie 1924.

ȘEDINȚA IV.

ținută Marti, la 28 Aprilie 1925, la ora 4 p. m.

Președinte: P. S. Sa Episcopul diecezan: **Dr. Iosif Tr. Badescu.**

Notar: **Ioan Gheția.**

22. Protocoalele ședințelor II și III nefiind încă redactate

Verificarea se amână.

24. Raportorul comisiunii financiare, Dr. Dimitrie Cioloca, referență asupra raportului general al Consistorului diecezan, ca Senat episcopesc, pe anul 1924.

Raportul fiind tipărit și distribuit, comisia propune, iar

Sinodul eparhial ia la cunoștință în general acest raport, care se alătură la protocol sub litera **G.**, pe lângă următoarele observări:

a) Neîntrând la Cassa diecezană nici până azi prețul de vânzare pentru domeniul din Dezești, vânzare efectuată acum 2 ani, Consistorul diecezan se invită să urgeze încassarea, respective deportarea prețului pământului vândut.

b) Fiind prețul de Lei 34,220.—, incurs aici în arenda celor 100 jug. pământ din domeniul dela Marghita-Mare neexpropriate, minimal, se impune întrebarea, dacă nu este mai rentabilă prefacerea în bani a acestei realități.

c) Se invită Consistorul diecezan, să iee măsurile de lipsă pentru majorarea chiriilor dela casele diecezane în raport cu împrejurările de azi.

25. Acelaș raportor referență asupra raportului Consistorului diecezan, ca Senat episcopesc, în cauza încassării competențelor diecezane.

Raportul se ia la cunoștință și se invită Consistorul diecezan, ca după încassarea restanțelor încă existente să iee măsurile necesare, ca pentru viitor nici un protopopiat să nu mai rămână în restanță cu competențele diecezane.

26. Acelaș raportor referență asupra sumarului socoților despre venitele și spesele fondurilor și fundațiilor diecezane, precum și socoata fondului general administrativ pe anul 1924.

La fondul general administrativ s'a spesat la cheltuielile materiale cu Lei 23,075.85 mai mult decât a fost preliminar.

Spesele neprelimate fac suma de Lei 69,304.—

Ambele aceste sume au aflat acoperire în cea mai mare parte din ajutoarele de stat.

Scontrându-se cassa și confrontând valorile cu registrele, precum și banii gata, s'a aflat în deplină consonanță.

Comisiunea propune, iar

Sinodul decide:

Socoțile fondurilor și fundațiilor diecezane pe 1924 se aprobă.

Tot odată se dă indemnizare pentru suma de Lei 23,075.85, spesată mai mult, decât a fost preliminar, precum și pentru suma de Lei 69,304.— neprelimitată, având ele acoperire din ajutoarele de stat.

27. Acelaș raportor referență asupra proiectului de buget al diecezei pe anul 1926 și care reprezintă la venite Lei 5,939.013.—, iar la spese Lei 5,939,013.—.

Proiectul de buget fiind tipărit și distribuit, comisia propune, iar

Sinodul decide:

Bugetul pe anul 1926 se fixează:

cu venite de Lei 5,939.013.—

și spese „ „ 5,939,013.—

cuprinse în cadrul proiectului de buget înaintat de Consistorul diecezan.

28. Acelaș raportor referență asupra adresei Ven. Consistor diecezan din Arad ddo 13 Aprilie 1925 Nr. 993/1924, cu care s'a înaintat rațiociniul fondului comunelor mixte pentru despărțirea ierarhică pe 1924 și socoata despre spesele anticipate în procesul pentru mănăstiri pro 1924.

Rațiociniul se ia la cunoștință.

29. Acelaș raportor referență asupra raportului Consistorului diecezan ddo 20 Aprilie a. c. Nr. 3257. E. ex. 1924 despre vânzarea la licitație publică a intra-

vilanului Nr. top. 188/c. din Visag către Petru Danian de acolo, pentru care vnzare se cere aprobarea Sinodului eparhial.

Vinzarea se aprobă.

30. Acelaș raportor referă asupra raportului Consistorului diecezan ddo 24 Aprilie a. c. Nr. 1446 E. ex. 1925, cu care se înaintează cererea comunei politice Visag de a se deschide prin mijlocul intravilanului mare de acolo un drum, cu propunerea, ca deschiderea acestui drum să se încuviințeze, cu condițiunea, ca în schimb pentru locul cedat să se dea din partea comunei tot atâta loc.

Consistorul mai cere încuviințarea de a se putea parcela și vinde, reținându-și dieceza atâta loc de cât are trebuință.

Propunerea nu se aprobă.

Consistorul diecezan se invită să ia dispoziții pentru îngrădirea acestui intravilan.

31. Acelaș raportor referă asupra raportului Consistorului diecezan despre vnzarea la licitație publică a intravilanului Nr. top. 188/d din Visag către Aurora Sfercociu de acolo, pentru care vnzare Consistorul diecezan cere aprobarea Sinodului eparhial.

Vinzarea intravilanului se aprobă.

32. Acelaș raportor referă asupra raportului Consistorului diecezan, privitor la Librăria și Tipografia diecezană, dimpreună cu care s'a înaintat

- a) Contul Bilanț
- b) „ Profit și pierdere,
- c) Inventarul pe anul 1924
- d) Lista debitorilor și a creditorilor stabilimentului. Rațiociniile Librăriei și Tipografiei diecezane, precum și cassa aflându-se în ordine, se aprobă.

33. Prea Sfinția Sa comunică Sinodului eparhial, că are să aleagă — conform concluzului de sub Nr. protoc. 15. — șase delegați pentru Congresul național bisericesc, ce se va întruni la București, în conformitate cu art. 6 din noua lege de organizare bisericească.

Ordonându-se votarea secretă, se suspendă ședința pe 5 minute.

După trecerea timpului fixat, depărtându-se P. S. Sa Episcopul diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu, ședința se redeschide sub prezidiul Prea S. Sale Arhiereului-Vicar episcopesc Filaret Musta, alegându-se în comisiunea de scrutiniu deputații Dr. George Popoviciu și Dr. Valeriu Branișce.

Cetindu-se apelul nominal, deputații prezenți se prezintă în fața comisiunii și fiecare își dă votul său.

După terminarea apelului nominal se constată, că au votat 39 deputați și numărându-se ședulele se constată, că numărul lor consună cu numărul celor cari au votat

Desfăcându-se ședulele, se cetește și se constată, că au întrunit:

din cler:	Dr. George Popoviciu	34 voturi
„	Sabin Evuțian	34 „

dintre mireni:	Dr. Valeriu Branișce	34 „
„	Dr. Vasile Loichița	34 „
„	Dr. Mihail Groșșian	34 „
„	Ilie Orzescu	19 „
„	Dr. Gheorghe Dobrin	15 „

Patru (4) bile au fost albe, iar una (1) s'a anulat. Prin urmare Prea Sfinția Sa — pe baza rezultatului alegerii — declară de aleși:

din cler: Dr. George Popoviciu
Sabin Evuțian

dintre mireni: Dr. Valeriu Branișce
Dr. Vasile Loichița
Dr. Mihail Groșșianu

Deoarece nici unul dintre deputații Dr. Gheorghe Dobrin și Ilie Orzescu nu a întrunit majoritatea absolută, se ordonează între acești doi o nouă votare cu ședule.

După terminarea apelului nominal numărându-se ședulele, se constată, că numărul lor este de 40 și corespunde cu numărul celor cari au votat. Apoi desfăcându-se și cetindu-se ședulele, se constată că a întrunit:

Ilie Orzescu	20 voturi
Dr. Gheorghe Dobrin	13 „

, iar 7 ședule au rămas albe.

Înaintul prezidiu declară deci de ales pe deputatul Ilie Orzescu, numărându-se acesta ca al șaselea delegat, respective ca al patrulea delegat dintre mireni, din partea eparhiei noastre la Congresul național bisericesc.

34. Raportorul comisiunii financiare, Dimitrie Zgăvârdia, prezintă socoteala pentru staverirea diurnelor și speselor de călătorie pe seama deputaților.

Sinodul eparhial fixează diurna de 150 Lei pe zi pentru zilele prezente, plus spesele de călătorie pe clasa II. tren personal, în suma totală de 40,774 Lei.

35 Pentru verificarea protocoalelor ședințelor II, III. și a celei prezente se designează deputații cari se vor afla în Caransebeș și cari se vor întruni în ziua de Mercuri, la 29 Aprilie a. c., ora 11 a. m., în cancelaria Consistorului diecezan.

După acestea Prea Sfinția Sa Arhiereul și Vicarul episcopesc Filaret Musta mulțumește deputaților sinodali întruniți, atât în numele Prea Sfinției Sale a Domnului Episcop diecezan, cât și în al său propriu, pentru prezența și munca ce au depus-o cu atâta râvnă și conștiință întru desbaterea obiectelor dela ordinea zilei, cari toate sunt menite să asigure progresul și înaintarea bisericii noastre dreptmăritoare. Problemele mari bisericești, de cari suntem preocupați în zilele de azi, cer râvnă și muncă dela fiecare fiu al bisericii. În biserica lui Christos toți trebuie să muncească, totdeauna desbrăcați de orice interese personale, având înaintea ochilor singur numai binele bisericii, după pilda Mântuitorului nostru.

Implorând ajutorul și paza Tatălui ceresc asupra membrilor Sinodului eparhial, le împărtășește arhiereasca Sa binecuvântare și declară sesiunea a doua din periodul XX. de închisă.

Președinte:	Notar:
Dr. Iosif Tr. Badescu	Ioan Gheția

Comisiunea designată sub Nr. protoc. 35, adunându-se astăzi, în ziua de 29 Aprilie 1925, orele 11 a. m., în cancelăria Consistorului diecezan, verifică protocolul ședinței II, III, și IV.

Caransebeș, la 29 Aprilie 1925.

Președinte:

Dr. I. Tr. Badescu

Episcop diecezan

Notar general:

Romul G. Ancușă

Andrei Ghidiu

protopresbiter

Ioan Murgu

protopresbiter

Gheorghe Noaghea

Dr. Gheorghe Labonțiu

Ioan Penția

Contribuțiuni la Istoria Bisericii Românilor din Banat.

De R. S. Molin.

(Continuare)

Atunci un nou eveniment aruncă biserica română într-o situație și mai rușinoasă. Prin 1690, după alungarea Turcilor, episcopul Diačovici din Becicherecul-Mare, prin patriarhul Arsenie Cernoievici, coloniză un număr însemnat de Sârbi în Ungaria propriu zisă și în Banat.

Momentul acesta plăcu Vienei interesată, care cauta o forță pentru a zădarnici tendințele politice maghiare, Găsind în Sârbi un instrument potrivit pentru scopurile sale, Împăratul, prin decretul din 4 Martie 1695, acordă sârbilor nenumerate privilegii și le dă posibilitatea de a se organiza politiceste — bisericește,

Tendințele Sârbilor au fost alimentate de către Leopold II, urmașul lui Iosif II.¹⁾, care se temea de Maghiari, fiindcă vedea lămurit, că aceștia proiectează chiar detronarea dinastiei de Habsburg, ne mai vorbind de scuturarea tĂutoratului austriac. Avea prin urmare tot interesul, să sprijinească tendințele sârbilor.

În acest timp Sârbii își țin în Timișoara congresul național, câtă vreme Românii, tot mai nemulțumiți, se mișcă din nou, dar persecuțiile ce le îndură îi ostoesc și-i fac neputincioși.

E edificator și interesant a reproduce aci două documente. Prin ele ne putem imagina realitatea. Printre actele publicate de I. Lupaș, prin Academia Română, este unul cu data de 5 Aug. 1799, în care Gerasim Adamovici serie guvernului ardelean:

„Sztintelen panaszkodnak mindenfelé az Oláh Papok, hogy a Vármegye Tiszt Urak és Nemes Személy-

zete majd minden Vármegyékben őket, minden ok nélkül, megtámadják, szigyák, csófolják, fenyegetik, és minden szabadságot vesznek rajtok“.²⁾

Intr'un alt act din 1790 Aug. 31, contele Haller, administratorul comitatului Târnava, raportează guvernului cazul arestării a 3 preoți la Hășdate.

„Éppen abban az időben . . . titkos legendezésekkel folydogáló az az rettenetes hír, hogy az Oláh Nemzet alattomban oly veszedelmes Alnokságot foralna és rejtegetne . . . a paraszt nép között az irigységgel tellyes idegeny Nemzetek egy oly levélnék vagy (Passusnak) formáját hintettek volna, mellyel a Parasztok Földes Urak ellen való támadásra serkentettetnének . . .“ sau în alt loc: „ . . . mivel az el felejthetetlen siralmas Hora Világnak is, az oláh Papok voltanak eszközei . . .“ și ceva mai în jos: „ . . . jól lehet a gyanutól maig is az oláh Papok éppen nem lehetnek mentek, Mivel 1-szor . . . 2-szor mert az oláh Papok a mult Horai keserves veszedelemnek is eleven példái“.³⁾

Aceasta e icoana vieții ce au dus-o Românii atăta timp. Jalbele lor nenumerate au fost găsitate de juste și adevărate. Împăratul a recunoscut nedreptatea ce o îndură Românii, dar guvernul ardelean și cancelăria de curte și-au urmat activitatea nefastă, fără să le pese de ceva off de cineva.

Pentru a scăpa de sub ierarhia bisericii unite, ortodoxii, după multe rugăminți la Curte, sunt trecuți la ierarhia bisericii sârbești. Dacă în urma decretului din 1695, Sârbi ajung să fie adevărații conducători bisericești ai Românilor și dacă ierarhia sârbească, de fapt datează de atunci, nu e mai puțin adevărat, ca unele teritorii sunt supuse cu mult mai înainte, încă în urma Diplomei din 21 August 1691, când Sârbilor li-se acordă dreptul de a-și alege liber mitropolii lor.

O nouă sporire a puterii sârbești se datorește celei de-a doua colonizări⁴⁾, întâmplată în Septembrie 1737, când Sârbii fuseră aduși de Arsenie Ioanovici Șaobent. Sporirea numerică a Sârbilor, de altă parte Unirea, au determinat pe Românii ortodoksi să suporte cu resemnare ierarhia sârbească.

¹⁾ În acest act se vorbește despre preotul din Teremia-unică, Ion Crisăn, întemnițat, împreună cu mulți alți preoți, fiind acuzat, că aștrânge bani pentru „Hora“ (Horea), când în realitate aștrângea taxele sidoxiale. Actele sună în traducere, astfel:

„De pretutindenea, preoții valahi (oláh) se plâng neconțenit, că dnii oficianți ai județului, aproape în toate județele, fără nici un motiv îi atacă, îi injură, îi batjocuresc, îi amenință și își iau toată libertatea față de ei“.

²⁾ „Toamă în acele vremi . . . cu secrete povestiri se împraștia acea înfiorătoare veste, că națiunea valahă, în josnicia sa, pregătește și ascunde o mișcare atât de periculoasă . . . între țărani, cei cu atăta invidie față de națiunile streine, au împraștiat un fel de scrisoare, în care țărani sunt îndemnați la răscăla împotriva nobililor“.

„ . . . de vreme ce instrumentele epocii lui Horea (Hora), neuitate și de tristă memorie, tot preoții valahi au fost“ . . . „draptăcea preoții valahi nu pot fi neabătuiți nici până azi, pentru că I. II pentru că preoții valahi au fost pildele vii și ale tristeilor pericole de pe vremea lui Horea . . .“

³⁾ Cu ocazia acestei colonizări au fost așezați adănc în teritoriile pur românești, Crașovenii și Bulgarii, pe care-i avem și azi în Banat.

¹⁾ Iosif II a fost unicul domnitor, care a dovedit o deosebită atenție pentru Români. În 21 Martie 1781 el întreabă chiar cancelăria și guvernul ardelean, despre necesitatea instituirii unui episcop ortodox român în Ardeal. S'a dovedit mare prieten al Românilor și prin edictul de toleranță din 1781, ce curmă persecuțiile religioase. Vestea morții acestui bun domnitor a fost primită cu jale de către toți Românii.

Luptele între fii aceleiași neam dau astfel prilej Sărbilor, sa despoaie biserica română de tot ce are ea mai personal, mai original; să-i răpească averile; să o desființeze și să încerce, stăpânindu-i prin teroare, des-naționalizarea Românilor.

(Sfârșit.)

Aniversarea zilei 3/15 Mai în Caransebeș.

Ziau de 3/15 Mai din anul 1848, prin problemele vieții poporului nostru, atunci pentru prima oară scoase la suprafață și date spre rezolvire aleșilor națiunii noastre, a fost decisivă pentru conservarea patrimoniului nostru național, a fost izvorul energiei, rezistenței în luptă cu dușmanii seculari. Tot aici, prin problemele puse, s'a dat expresiunea cea mai accentuată a naționalismului și democrației, cari au fost apoi petrele unghiulare la clădirea României-Mari și cari au să ne servească de adevărați luceferi în cale viitorului nostru.

Că în toate centrele românești conștii de datorința față de trecut, precum și de prevederea necesității de viitor, și în orașelul acesta, vechi centru de cultură națională, s'a sărbătorit cu fast deosebit și cu profundă evlavie acest praznic național.

Sărbarea a fost aranjată Duminică, în 17 Mai, de către „Despărțământul Caransebeș al Asociațiunii” cu prețiosul concurs al valorosului savant din Bănat, d. Victor Vălcovici, rectorul Politehnicei din Timișoara, ca delegat al „Universității populare din București” și cu concursul tuturor Românilor conștii de însemnătatea acestei zile.

P. O. D. proto-presbiter Andrei Ghidiu, asistat de clerul parohial, după s. Liturgie a săvârșit un parastas pentru odihna sufletelor eroilor din 1848, fiind de față elevii tuturor școalelor din loc, precum și un public select. Răsponsoriile funebre le-a cântat cu multă precisiune noul cor catedral.

La ora 4 d. m., în sala festivă a liceului „Traian Doda”, a fost următorul program:

1. „Imnul regal” de de E. Hübsch, executat de corul bărb. al Institutului teologic.

2. P. O. D. A. Ghidiu prin cuvinte alese deschide sărbarea, după ce cu lacrimi în ochi și cu pietate vorbește pe scurt despre însemnătatea zilei 3/15 Mai și apoi bineventează pe director Victor Vălcovici, conferențiarul delegat din București.

3. „Imnul biruinței” de Gh. Gregoreanu, declamat de Aristid Dragomir, elev de cl. III lic.

4. Revoluția din 1848, conferența d-lui rector V. Vălcovici, a fost pentru auditori e adevărată înălțare sufletească. Dl conferențiar prin cuvinte alese și pline de căldură aproape o oră ține încordată atenția auditoriului și cu moduri de expunere artistică, ca printr'un film, face să se desfășure înaintea sufletului nostru toate momentele mai însemnate din evenimentele anului 1848, aproape din toate ținuturile locuite de Români. Nu știam, ce sa-

admiram: profunzimea ideilor, claritatea, frumșetea și arta expunerii, sau vibrațiunea inimii sale românești. Adânc săpate în sufletul nostru vor rămânea problemele din concluzia conferenței d-sale: păstrarea moștenirii naționale, și apoi mijloacele, cari ne vor putea asigura această moștenire: întărirea armatei, întărirea economică și practicarea naționalismului într'adevăr constructiv.

5. „Strain și îndepărtat” și „Adio la Carpați” corul bărb. de A. Sequens, cântate de corul Institutului teologic.

6. „Inchinare celor căzuți în război” de M. Radulescu, declamată de clericul I. Bededeu.

7. „Doină”, cântată cu precisiune artistică de d. Teodorescu, funcționar la Ministerul Domeniilor.

8. „Motto”, cor mixt și „Cimponașul” cu solo de bariton de I. Velcean și

9. „Aide-ți frați” cor mixt de Statescu, ambele cântate de corul catedralei.

10. Cuvânt de încheiere, rostit de P. O. D. proto-presbiter A. Ghidiu.

Înălțați sufletește, cu profunde sentimente de mulțumire față de de conferențiar și față de aranjeri și cu mângâierea, că instituțiunile noastre culturale emulează întru îndeplinirea datorinței noastre de pietate față de trecut, și, cu firma credință întru dezvoltarea lor în viitor, am părăsit sala festivității aranjate cu această ocazie, ca apoi după cină toți intelectuali să poată petrece câteva clipe în societatea ilustrului conferențiar.

O greșală a fost, că anunțarea sărbătorii nu s'a făcut prin afișe și așa nu toți au avut cunoștința de ea.

Rap.

Desbaterile Sf. Sinod.

După cum a fost anunțat, la 15 Mai crt. s'a deschis sesiunea de primăvară a Sf. Sinod.

La orele 10 a. m. s'a oficiat chemarea Duhului Sfânt la Mitropolie, iar la ora 11 s'a deschis sesiunea, sub președinția S. Sale Patriarhului Miron, în palatul din str. Antim.

Dl. Al Lapedatu, ministrul cultelor, a citit mesajul de deschidere, apoi a luat cuvântul S. Sa Patriarhul Miron, carele a adus la cunoștința Sinodului votarea cu unanimitate a legii de organizare bisericească și sancționarea ei de către M. Sa Regele. Înaltul prelat a cerut membrilor Sf. Sinod sprijinul spre a înfăptui în cadrul noiei legi, o nouă viață bisericească. Îndeamna pe chiriarhi să meargă în mijlocul preoților și să-i îndemne la o activitate bogată, pentru binele bisericii și al statului. A mulțumit apoi Suveranului, guvernului și membrilor Sinodului pentru înfăptuirea legii de organizare bisericească, care are o importanță epocală.

D. Al Lapedatu, ministrul cultelor, a urât o rodnică activitate acestei sesiuni și a rugat Sinodul, ca încă în sesiunea aceasta să discute reorganizarea învățământului seminarial.

S'a procedat apoi la alegerea diferitelor comisii.

În ședința II-a Sf. Sinod a ratificat convenția cu „Fundatia Principele Carol”, după care „Institutul Biblic” a contribue la editarea Noului Testament tradus de p. Gr. Pișculescu (Gala Galaction) și al cărui manuscris se găsește în proprietatea „Fundatiei Principele Carol”. Această fundație va subvenționa și traducerea Vechiului Testament.

S'a dat mandat d-lui prof. Coculescu, să reprezinte Sinodul la conferința internațională de astronomie, care va studia reforma calendarului.

Până acum tunderea întru monahi a fraților din mănăstiri se făcea cu aprobarea Sf. Sinod. S'a decis, ca pe viitor tunderile să se facă direct de către episcopii competenți.

În urmă membrii Sf. Sinod au discutat modalitatea prin care s'ar putea veni în ajutorul Patriarhiei din Ierusalim, care se găsește în mare jenă financiară. Soluționarea acestei chestiuni s'a amânat pentru o ședință viitoare.

Ș T I R I

Noua lege a repausului duminical, acceptată de Senat săptămâna trecută și care în curând va avea și votul Camerei, a fixat următoarele sărbători legale: Anul nou (1 Ianuarie), Botezul Domnului (6 Ianuarie), Bunavestire (25 Martie), Sf. Gheorghe (23 Aprilie), ziua primă și a doua de Paști, 10 Maiu, Înălțarea Domnului, Sf. Petru și Pavel (29 Iunie), Adormirea Maicii Domnului (15 August), Înălțarea sf. Cruci (14 Septembrie), prima și a doua zi de Crăciun.

Consistorul superior bisericesc s'a desființat. La 13 Maiu a. c. membrii Consistorului superior bisericesc au fost chemați în capitală pentru a participa la ultima ședință a acestei instituții bisericești, desființată prin nouă lege de organizare a bisericei.

Ședința a fost prezidată Sanctitatea Sa Patriarhul Miron.

Au vorbit: Sanctitatea Sa, I. P. S. Sa Mitropolitul Pînien al Moldovei și dl. ministru Alexandru Lapedatu.

S'a făcut istoricul instituției Consistorului superior bisericesc și s'a insistat asupra faptului, că deacum înainte atribuțiile acestei instituții se vor manifesta în celelalte organizații ale clerului, prevăzute în noua lege de organizare.

Feciorul lui Avram Iancu. Ziarele ungurești au adus știrea, că la Kecskemét (Ungaria) ar fi răposat în vârsta de 76 ani fiul lui Avram Iancu, un oarecare Ioan Jankó, care s'a născut în Topolovățul mare de lângă Timișoara și care a fost funcționar la sedria orfanală din Arad, de unde, învinuit fiind de niște fraude, s'a refugiat în Ungaria.

Abia a apărut această informațiune tendențioasă în gazetele ungurești și a fost de ajuns, cu ea să fie trecută fără nici un control și în presa românească. Se știe însă, că „Craii Munților“ n'a fost căsătorit și n'a avut copii și nici când n'a călcat pe pământul Bănățului.

Conferențe preotești. În 5 Mai s'au deschis conferențele generale ale preoților din Mitropolia Ungro-Vlahiei, în fiecare capitală de județ sub președinția protoiereilor respectivi. În capitală preoții din județul Ilfov și București s'au intrunit la sediul societății clerului

român „Ajutorul“ din Bulevardul Carol. După slujba religioasă, săvârșită la biserica Olari, s'a deschis ședința sub președinția preotului Gh. Negulescu Batiște, revizor eparhial. La ora 10 a venit și S. S. Patriarhul Miron. S. S. a desvoltat, în linii generale, subiectul dat „Mijloacele cele mai practice pentru creșterea religioasă morală a copiilor și tineretului“. După plecarea S. Sale, preoții au continuat ședința, discutând în amănunt chestiunea de actualitate ce li s'a propus spre studiere.

Sărbările de fine de an la școlile primare. Ministerul Instrucțiunii publ. a aprobat, ca anul acesta să se țină la toate școlile primare o sărbare din fine de an, care să țină locul examenului de absolvire.

La această sărbare se vor face producțiuni școlare cu elevii de toate clasele, se vor acorda premii și recompense copiilor în fața părinților, iar spre a se face și mai cunoscută marelui public activitatea desfășurată în domeniul practic al aplicațiilor școlare, se vor organiza expoziții de lucru manual la reședința județului, la care să participe toate școlile primare din județ și oraș.

În amintirea lui Visarion Roman. Împlinându-se 40 ani dela moartea lui Visarion Roman înființatorul și primul director al „Albinei“, se va oficia la 24 Mai la Sibiu un parastas în memoria celui care a fost promotorul și sufletul mișcării economice din Ardeal. Inițiativa sărbării pioase a luat-o institutul „Albina“, în semn de recunoștință pentru serviciile neprețuite ce i le-a adus în viață.

Din prilejul acesta se vor exhuma osămințele înhumându-se în „Cimiterul central“ la un loc de frunte.

Universitatea dela Ierusalim. În 1 Aprilie a. c. s'a inaugurat, în prezența lordului Balfour, delegatu guvernului britanic, universitatea evreească din Ierusalim. Tinerimea poporului evreesc va avea de acum la Ierusalim o colonie culturală modernă, putându-și organiza acolo după bunul său plac cultura națională. Universitatea s'a clădit din contribuțiile tuturor „filor lui Israel“, indiferent de țară și legi și de orice alte considerațiuni; societățile evrești au pus fiecare câte o piatră de temelie, încât în câțiva ani s'a ridicat cel mai grandios palat cultural în Orientul apropiat, dovedind prin aceasta, odată mai mult, admirabilul spirit de solidaritate, atât de caracteristic acestui popor. — Se va vedea dacă deschiderea acestei universități va rezolvi, măcar în parte, problemele, cari au făcut atâta sânge rău la noi și aiurea.

Conferența Micei Înțelegeri. Asupra ședințelor Micei Înțelegeri, ținute în zilele de 10 și 11 Mai a. c., s'au dat presei următoarele comunicate:

„D-nii Beneș, Nincici și Duca au continuat Duminică dimineața și după amiază discuțiunile cu privire la raporturile Micei Înțelegeri cu Statele vecine. D-l Beneș a pus în curent pe d-nii Nincici și Duca cu rezultatul negocierilor sale cu Polonia, Jugoslavia și România sunt

cu deosebire satisfăcute de aceste rezultate, căci le consideră ca un nou și însemnat pas spre stabilizarea păcii.

Deasemenea d-l Nincici a pus în cunoștință pe d-nii Beneș și Duca cu negocierile cari au loc în acest moment cu Grecia, în același scop.

Cehoslovacia, Jugoslavia și România, deopotrivă interesate, ca pacea să nu fie tulburată în jurul lor, constată cu satisfacție că agitațiile bolșevice n'au reușit în Bulgaria și în consecință, ele nu înțeleg să întreprindă nici o acțiune, care să poată împiedica triumful definitiv al ordinii în Bulgaria. Totuși nu vor admite măriti de efective militare, cari nu corespund unei adevărate necesități.

Raporturile cu Ungaria au format obiectul unei discuțiuni amănunțite, în cursul căreia s'a putut constata, că nici modul cum pare că se urmărește realizarea operei de însănătoșire financiară, nici aplicarea unor clauze ale tratatului de pace, cu deosebire aceea care privește dezarmarea, nu sunt de natură să introducă în raporturile dintre Ungaria și statele vecine, încrederea necesară pentru consolidarea păcii în Europa Centrală. Aceste raporturi de încredere ar fi serios primejduite prin declarațiuni care ar viza schimbarea statutului juridic actual stabilit prin tratatele existente. Statele Micii Înțelegeri ar fi obligate să ia act și să acționeze în consecință.

În sfârșit, s'a discutat chestiunea Austriei. S'a ajuns la acord, că trebuie continuată politica de însănătoșire financiară, inaugurată de Societatea Națiunilor. Puterile Micii Înțelegeri sunt de părere, că și în această privință e indispensabil înainte de toate să se mențină integral toate clauzele tratatelor de pace.

Înainte de a se închide conferința, s'a procedat încă la un examen al situației Europei, așa cum se prezintă după ultimile evenimente, privind protocolul dela Geneva și nouile propuneri ale unui pact de garanție.

Statele Micii Înțelegeri au hotărât să urmeze aceste negocieri cu atențiune, sfătuindu-se și acționând în comun.

S'au examinat apoi diferitele chestiuni speciale dintre cele trei state ale Micii Înțelegeri.

Neputând mulțumi fiecărui în parte, pe această cale ne vedem îndemnați a ne exprima mulțumirile noastre tuturor aceloră, cari ne-au adresat cuvinte de mângâiere din prilejul morții neuitatului nostru soț, fiu, ginere, frate, cumnat și unchiu

George Lazăr Băleanu
preot ort. rom. în Dognecea.

Îndeosebi aducem mulțumirile noastre On. preoți slujitori, corului studenților dela Institutul teologic din Caransebeș și celui local, precum și tuturor prietenilor și cunoscuților, cari prin participarea lor la actul înmormântării au ținut să deie ultima sărutare scumpului nostru răposat.

Dognecea, la 15 Mai 1925.

Intristata familie.

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan d'dto 27 Septemvrie 1923 Nr. 3991 B. 1923 se escrie concurs pentru ocuparea parohiei vacante de clasa a II-a din *Vrâniut*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente :

1. O sesiune parohială constatătoare din 30 jugere pământ arător.
2. Un intravilan de 600 st. □ la Nr. 56.
3. Un extravilan de 200 st. □ și altul de 80 st. □.
4. Birul parohial.
5. Stola uzitată.

Se observă, că în lipsă de casă parohială, alesul preot va avea să se îngrijească singur de locuință.

Doritorii de-a ocupa acest post au să-și trimită recursurile instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Vrâniut, la oficiul protopresbiteral al Bisericii-albe, în Vârșet.

Concurenții sunt poftiți să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sf. biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântarea bisericească și oratorie.

Vrâniut, din ședința comitetului parohial ținută la 22 Martie 1924. 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Amăsurat decisului Venerabilului Consistor diecezan cu N-rul 2422. B. ex. 1924, se escrie concurs pentru ocuparea postului de preot din parohia vacantă de clasa I. din comuna *Sânt-Ianăș*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, cu următoarele:

Emolumente :

1. Una sesiune parohială, constatătoare din 32 jugere pământ arător. Dările are să le solvească alesul preot.
2. Stola și birul uzitat.
3. Un intravilan de 600 st. □ cu casă parohială, vis-à-vis de sfta biserică.

Doritori de a ocupa acest post să-și subștearnă recursurile lor, conform Regulamentului pentru parohii, adresate Comitetului parohial din Sânt-Ianăș, prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Vârșet.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfta biserică din Sânt-Ianăș, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegerii.

Sânt-Ianăș, din ședința Com. par. ținută la 12 Octomvrie 1924. 2—3

Dimitrie Tomiciu
președinte.

Simeon Câmpeanu
notar.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* m. p., protopresbiter.

LICITAȚIE.

Comuna bisericască Prigor dă în arendă casa sa proprie — situată în centrul comunei, lângă drumul de țară, pe locul cel mai potrivit scopului comercial — constatatoare din 4 camere de locuit, 1 cameră pentru bucătărie, 1 cameră spațioasă provăzută cu mobilierul necesar unei prăvălii, 1 magazie mare, coridor spațios,

curte largă — pe lângă carese scurge frumosul râu Prigoret, cu zidiri economice și în fine grădină de legume.

Condițiunile de licitația se pot vedea zilnic la oficiul parohial, iar licitație se va ține la 30 Mai (Sâmbătă) a. c., oara 2 p. m.

Prigor (jud. Caraș-Severin, plasa Bozovici), la 1 Mai 1925. 3—3

Iosif Câmpianu m. p.
preot.

Iosif Toader m. p.
înv.-dir., președ. com. par.

EMERIC SALLAY

sculptor, tâmplar artistic
și constructor de altare.

Execută tot felul de aran-
jamente interioare, ca
altare, strane etc, precum
și reparatura acelora.

Timișoara, IV. Str. Alexandru Mocsonyi 13.

Imbrăcați-Vă

numai la croitoria

Bugariu & Schill

Caransebeș, Strada Lugojului

Atelier modern

pentru confecționarea
hainelor bărbătești, Confec-
ționează reverenzi pentru domnii
preoți și tot felul de haine civile
după cel mai nou fason.

Serviciu p r o m t și real.

Comandele din afară se execută în
timpul cel mai scurt.

PROPRIETATEA CONSISTORULUI DIECEZEI ORT. ROM. A CARANSEBEȘULUI.

VILA DOBOȘAN

din Băile Erculane.

Otel cu bun renume aproape de centru. Apa-
duct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri
moderate. Regiune romantică de o frumusețe rară.
Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu
1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie.

Informațiuni dă:

ADMINISTRAȚIA „VILEI DOBOȘAN” ÎN BĂILE ERCULANE.